

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2CdoPr/9/2024
Identifikačné číslo spisu:	1423207375
Dátum vydania rozhodnutia:	30.01.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1423207375.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Pplk. JUDr. Štefan Mašin, narodený 3. septembra 1985, trvale bytom v Trenčíne, Jedľová 24, zastúpený JUDr. Petrom Kubinom, advokátom a vedúcim organizačnej zložky Dentons Europe CS LLP, so sídlom v Bratislave, Bottova 2A, IČO: 36 861 391, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. 52Cpr/6/2023, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2024 sp. zn. 6CoPr/2/2024, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 15. novembra 2023 č. k. 52Cpr/6/2023-70 nariadil neodkladné opatrenie v znení, že žalovaný je povinný zdržať sa uplatňovania a výkonu personálneho rozkazu ministra vnútra Slovenskej republiky č. 434 z 27. 10. 2023 voči žalobcovi (výrok I.), vo zvyšnej časti návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok II.) a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Výrokom IV. súd prvej inštancie poučil žalovaného, že môže podať žalobu proti žalobcovi, ktorou sa bude domáhať určenia, že vydaním personálneho rozkazu ministra vnútra Slovenskej republiky č. 434 z 27. 10. 2023 neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobcovi.

1.1. Súd prvej inštancie v prvom rade skúmal, či má vo veci danú právomoc rozhodnúť. V prejednávanom prípade žalobca v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedol, že právnym základom jeho sporu so žalovaným ako jeho zamestnávateľom je poskytnutie neodkladnej právnej ochrany pred diskrimináciou zo strany jeho zamestnávateľa (žalovaného) z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti, ku ktorej malo dôjsť vydaním a uplatňovaním namietaných pracovnoprávných úkonov (personálnych rozkazov ministra vnútra). Ochranu pred diskrimináciou v pracovnoprávných a obdobných vzťahoch pritom poskytuje civilný súd v civilnom

sporovom konaní. Z právnej úpravy (§ 2a ods. 1, § 2a ods. 3 zák. č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o štátnej službe policajtov“), § 9 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou v znení neskorších predpisov (ďalej aj „antidiskriminačný zákon“) je podľa súdu zrejmé, že aj príslušníci Policajného zboru majú zákonom garantovaný nárok na súdnu ochranu pred porušovaním zásady rovnakého zaobchádzania v služobnom pomere, pričom kompetentným orgánom na poskytnutie tejto súdnej ochrany je výlučne civilný súd v rámci civilného sporového konania. Pokiaľ príslušník Policajného zboru tvrdí, že rozhodnutím jeho nadriadeného (napr. personálnym rozkazom ministra vnútra) došlo vo vzťahu k jeho osobe k porušeniu zákona a súčasne k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, právny poriadok mu dáva k dispozícii (prínavnejšom) dva právne prostriedky nápravy - nezákonnosť rozhodnutia môže napadnúť riadnym opravným prostriedkom (odvolanie, resp. rozklad) a následne správnu žalobou na správnom súde, porušenie zásady rovnakého zaobchádzania môže napadnúť žalobou (resp. návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia) na civilnom súde. Pokiaľ by príslušník Policajného zboru v konaní pred správnym súdom odôvodňoval nezákonnosť rozhodnutia jeho nadriadeného výlučne porušením zásady rovnakého zaobchádzania, s najväčšou pravdepodobnosťou by nepochodil, keďže správne súdy nepreskúmajú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese (porovnaj § 7 písm. d) Správneho súdneho poriadku). Dovedené do dôsledkov to znamená, že je mysliteľná taká situácia, že rozhodnutie nadriadeného príslušníka Policajného zboru by bolo správnym súdom v správnom súdom konaní posúdené ako zákonné, avšak civilným súdom v civilnom sporovom konaní by bolo posúdené ako porušujúce zásadu rovnakého zaobchádzania (v dôsledku čoho by civilný súd napr. uložil povinnosť upustiť od ďalšieho konania či napraviť protiprávny stav). Nejde teda o konkurenciu právnych prostriedkov nápravy, ale o ich súbeh, ktorý je navyše zákonom predpokladaný (porovnaj § 2a ods. 1 a 3 zákona o štátnej službe policajtov). Civilný súd preto nemôže rezignovať na poskytnutie ochrany podľa antidiskriminačného zákona len z toho dôvodu, že zásah do práv a právom chránených záujmov jednotlivca bol spôsobený rozhodnutím orgánu štátnej správy. Súd v civilnom sporovom konaní nemôže autoritatívne rozhodnúť o nezákonnosti rozhodnutia orgánu štátnej správy, ani nemôže takéto rozhodnutie zrušiť. Uvedené však neznamená, že civilný súd vôbec nemôže posúdiť zákonnosť takéhoto rozhodnutia orgánu štátnej správy. Civilný súd môže túto otázku posúdiť ako tzv. predbežnú otázku, pokiaľ je to pre jeho rozhodnutie potrebné (§ 193, § 194 ods. 1 a 2 CSP). Konajúci súd tak môže ako predbežnú otázku posúdiť zákonnosť žalobcom namietaných personálnych rozkazov ministra vnútra, pokiaľ by to bolo potrebné pre jeho rozhodnutie o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pokiaľ išlo o procesné predpoklady návrhu, súd konštatoval, že žalobca v prejednávacom prípade nebol povinný pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na súd požiadať Úrad o pozastavenie účinnosti pracovnoprávneho úkonu podľa § 12 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ochrane oznamovateľov“). Pre rozhodnutie o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo podľa názoru konajúceho súdu potrebné ako predbežnú otázku posúdiť aj to, či žalobcom namietané pracovnoprávne úkony - najmä personálny rozkaz ministra vnútra o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby žalobcu do právoplatného skončenia trestného stíhania - boli vydané v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami. Otázka zákonnosti personálneho rozkazu ministra vnútra bola totiž dôležitá pre posúdenie celkového kontextu prejednávaneho prípadu. Žalobca vo svojom návrhu tvrdil, že predmetný pracovnoprávny úkon bol vydaný v rozpore s ustanovením § 7 ods. 1 zákona o ochrane oznamovateľov z dôvodu, že žalovaný pred jeho vydaním nepožiadaval Úrad o súhlas. Konajúci súd sa s argumentáciou žalobcu v tejto súvislosti v celom rozsahu stotožnil. V konaní bolo osvedčené, že žalobcovi bola na základe kvalifikovaného oznámenia poskytnutá dňa 05. 10. 2023 tzv. predbežná ochrana podľa § 7 zákona o ochrane oznamovateľov. V takom prípade bol žalovaný ako zamestnávateľ žalobcu povinný pred vykonaním pracovnoprávneho úkonu požiadať Úrad na ochranu oznamovateľov o súhlas s takýmto úkonom. Pokiaľ žalovaný o tento predchádzajúci súhlas Úradu nepožiadaval, konal v rozpore so zákonom (§ 7 ods. 1 zákona o ochrane oznamovateľov), pričom žalobcov prípad nie je žiadnou zo zákonných výnimiek, keď takýto súhlas nie je potrebný (§ 7 zákona o ochrane oznamovateľov). Navyše predmetný personálny rozkaz nespĺňa ani základné požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia.

1.2. Súd ďalej dospel k záveru, že žalovaný vo vzťahu k žalobcovi vydaním predmetného personálneho rozkazu o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby porušil zásadu rovnakého zaobchádzania z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti žalobcom, resp. z dôvodu iného postavenia žalobcu (§ 2a ods. 1 zákona o štátnej službe policajtov v spojení s § 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona). Išlo pritom o formu tzv. priamej diskriminácie, keďže so žalobcom sa zaobchádzalo menej priaznivo, ako by sa zaobchádzalo s inou osobou v porovnateľnej situácii (§ 2a ods. 2 antidiskriminačného zákona). Takáto diskriminácia je vo všeobecnosti a v pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahoch zvlášť zakázaná, a to najmä v oblasti výkonu zamestnania a podmienok výkonu práce v zamestnaní vrátane odmeňovania, funkčného postupu v zamestnaní a prepúšťania (§ 6 ods. 2 písm. b) antidiskriminačného zákona). Žalobca teda v tomto konaní osvedčil existenciu subjektívneho nároku, ktorému by mala byť poskytnutá ochrana nariadením neodkladného opatrenia. Žalobca nemôže vykonávať svoju prácu, pričom v zmysle § 46 ods. 3 zákona o štátnej službe policajtov je mu vyplácaný služobný plat vo výške minimálnej mzdy ustanovenej osobitným predpisom (zvýšený o 10 % priznaného služobného platu na každú vyživovanú osobu). Navyše, žalobca ani nemôže výpadok svojich príjmov nahradiť vykonávaním inej práce, keďže v zmysle § 46 ods. 8 zákona o štátnej službe policajtov sa musí zdržiavať v mieste trvalého pobytu alebo v inom mieste v čase zodpovedajúcom dĺžke základného času služby v týždni (t. j. 40 hodín týždenne). Rozhodnutie o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby bolo ministrom vnútra vydané na dobu do právoplatného skončenia trestného stíhania (v rozpore s § 46 ods. 2 zákona o štátnej službe policajtov), čo môže trvať aj niekoľko rokov. Uvedené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami sporu. To však neplatilo, pokiaľ išlo o ďalšie dva nároky, ktorých sa návrhom domáhal žalobca, a preto ich súd zamietol.

1.3. Súd napokon dospel k záveru, že v prejednávanom prípade existuje predpoklad, že nariadeným neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi žalobcom a žalovaným. Súdom nariadené neodkladné opatrenie bude postačovať na poskytnutie plnohodnotnej súdnej ochrany žalobcovi, pričom nariadené neodkladné opatrenie zároveň konzumuje rozhodnutie vo veci samej.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), na odvolanie žalovaného uznesením z 26. marca 2024 sp. zn. 6CoPr/2/2024 zmenil uznesenie súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok I.), výrok IV. napadnutého uznesenia zrušil (výrok II.) a žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania nepriznal (výrok III.).

2.1. Po citovaní príslušnej procesnoprávnej i hmotnoprávnej úpravy, vzťahujúcej sa k danej veci a interpretácii inštitútu neodkladného opatrenia, odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že:

„60. Z hľadiska ochrany pred diskrimináciou neodkladným opatrením bolo na žalobcovi osvedčiť „na prvý pohľad“ prípad diskriminácie, teda, že s ním bolo zaobchádzané rozdielne pri vydávaní personálneho rozkazu žalovaným pre tvrdený diskriminačný dôvod - podanie oznámenia o závažnej protispoločenskej činnosti. Odvolací súd na základe tvrdení strán a predložených listinných dôkazov dospel k záveru, že nemožno dostatočne spoľahlivo usúdiť, že zo strany žalovaného došlo k diskriminačnému konaniu, teda k vydaniu personálneho rozkazu z dôvodu vykonania oznámenia o protispoločenskej činnosti žalobcom. Pokiaľ ide o priamu súvislosť medzi vydaním personálneho rozkazu a tvrdeným dôvodom diskriminácie, považoval odvolací súd za relevantné, že žalovaný poskytol objektívne zdôvodnenie namietaného konania, keď poukázal na to, že právnym základom vydania personálneho rozkazu bol § 46 zákona ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, ktorý mu ukladá povinnosť dočasne pozbaviť policajta výkonu služby, ak by jeho ponechanie vo výkone štátnej služby ohrozovalo dôležitý záujem štátnej služby alebo priebeh objasňovania jeho konania a je dôvodne podozrivý, že spáchal trestný čin alebo porušil služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom. Žalovaný náležite osvedčil, že práve uvedené zákonné dôvody boli podkladom pre vydanie personálneho rozkazu. Odvolací súd sa v tomto smere stotožnil s argumentáciou žalovaného, že postup podľa § 46 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe príslušníkov PZ voči žalobcovi nemá žiadnu príčinnú súvislosť s oznámením žalobcu podľa zákona o ochrane oznamovateľov. Obligatórna povinnosť žalovaného postupovať podľa § 46 ods. 1 písm. b) zákona o štátnej službe

príslušníkov PZ bola naviazaná na vznesenie obvinenia voči žalobcovi, čo spochybňuje súvis vydania personálneho rozkazu s kvalifikovaným oznámením zo strany žalobcu. Podkladom pre personálne opatrenie bola existencia vykonateľného uznesenia o vznesení obvinenia voči žalobcovi, ktorá skutočnosť je nezávislá od vôle žalovaného ...

61. V danom prípade tak nebolo pre účely neodkladného opatrenia dostatočne presvedčivo osvedčené vydanie personálneho rozkazu žalovaným z dôvodu podania oznámenia o protispoločenskej činnosti žalobcom ... účelom ochrany podľa zákona o ochrane oznamovateľov je ochrana zamestnanca ako oznamovateľa protispoločenskej činnosti voči zamestnávateľovi, ku ktorému je zamestnanec vo vzťahu podriadenosti. Na základe žalovaným tvrdenej skutočnosti, že oznámenie žalobcu nesmerovalo priamo proti žalovanému, resp. nadriadenému žalobcovi, nemožno považovať za dostatočne presvedčivé tvrdenie žalobcu o úmysle žalovaného priamo diskriminovať žalobcu z dôvodu podania oznámenia o protispoločenskej činnosti

62. Pre úspech žalobcu v predmetnom konaní bolo tiež potrebné identifikovať skupinu, s ktorou sa zaobchádzalo rozdielne a osvedčenie porovnateľnosti svojej situácie so situáciou v danej skupine. Je totiž potrebné, aby existovali dve skupiny v porovnateľnej situácii, s ktorými je zaobchádzané rozdielne. Žalobca na opodstatnenosť svojich tvrdení o diskriminačnom konaní neuviedol, že by sa s ním z dôvodu podania oznámenia zaobchádzalo horšie ako s niekým iným, kto tento dôvod nemá, a je v rovnakej, či porovnateľnej situácii. Žalobca neoznačil iné osoby v porovnateľnej situácii, s ktorými by bolo zaobchádzané odlišne, teda výhodnejšie. Naopak, žalovaný poukázal na to, že k rovnakému postupu - dočasnému pozastaveniu výkonu štátnej služby, došlo aj u iných príslušníkov Policajného zboru dôvodne podozrivých zo spáchania trestnej činnosti.

63. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že pokiaľ sa žalobca domáhal ochrany podľa antidiskriminačného zákona, neosvedčil dôvodnosť nároku, ktorému požaduje navrhovaným neodkladným opatrením poskytnúť súdnu ochranu.“

2.2. V ďalšom sa odvolací súd zaoberal otázkou, či si môže v civilnom sporovom konaní ako predbežnú (§ 194 ods. 1 CSP) vyriešiť otázku zákonnosti rozhodnutia vydaného ministrom voči príslušníkovi Policajného zboru podľa zákona č. 73/1998 Z. z. v správnom konaní. V tejto súvislosti uviedol:

„67. Odvolací súd je názoru, že služobný pomer príslušníkov Policajného zboru nie je možné prirovnávať k zamestnaneckému pomeru v intenciách právnej úpravy Zákonníka práce. Svojou povahou je inštitútom verejného práva, ide o štátnozamestnanecký pomer. Takýto právny pomer nevzniká zmluvou, ale mocenským aktom služobného orgánu, čiže rozhodnutím o prijatí do služobného pomeru a po celú dobu svojho trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného, ktorý je typickým pomerom súkromnoprávnym, kde účastníci majú rovnaké postavenie. ... Právna povaha takéhoto služobného pomeru príslušníkov Policajného zboru odráža osobitný charakter zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci, potreba pevného začlenenia policajta do organizmu verejnej moci a účasť na jej výkone, čo zvyrazňuje skutočnosť, že nemožno hovoriť o modifikácii súkromno-právneho pomeru, ale o špecifickom štátnozamestnaneckom pomere verejného práva, ktorého právna úprava má formu kódexu (...sp. zn. 1Sžo/246/2009 ... 3Sžo/40/2013 ... 10Sžo/334/2015 ...). Príslušné ustanovenia zákona o štátnej službe príslušníkov PZ je potrebné vykladať s ohľadom na osobitný charakter služobného pomeru príslušníkov Policajného zboru (... II. ÚS 515/2016 ...) ...

68. Vzhľadom na to, že služobný pomer príslušníkov Policajného zboru je svojou povahou inštitútom verejného práva, dostávajú sa tu do kolízie prostriedky ochrany podľa Civilného sporového poriadku s prostriedkami ochrany podľa správneho práva, resp. Správneho súdneho poriadku. Kolízia týchto noriem je daná tým, že v prípade podania rozkladu, príp. správnej žaloby, bude potrebné posudzovať zákonnosť personálneho rozkazu nielen z hľadiska splnenia predpokladov podľa § 46 ods. 1 zákona o štátnej službe príslušníkov PZ (lex generalis), ale i z hľadiska získania predchádzajúceho súhlasu Úradu na vydanie rozhodnutia podľa § 7 ods. 1 zákona o ochrane oznamovateľov (lex specialis). V danom prípade bolo preto potrebné vyriešiť otázku, či súdy môžu posudzovať v civilnom sporovom konaní ako jednu z podmienok zákonnosti personálneho rozkazu udelenie predchádzajúceho súhlasu Úradu na

vydanie personálneho rozkazu podľa § 7 ods. 1 zákona o ochrane oznamovateľov, keď túto zákonnú podmienku súčasne zisťuje v rámci komplexného posúdenia zákonnosti rozhodnutia aj správny orgán, resp. správny súd. Žalobca totiž, ako na to poukazuje žalovaný v odvolaní, v podanom rozklade uplatňuje totožnú skutkovú a právnu argumentáciu, keďže sa neuspokojil s tým, že správne rozhodnutie bolo vydané bez predchádzajúceho súhlasu Úradu a je podľa jeho presvedčenia neplatné.

69. ... odvolací súd v predmetnej veci zastáva názor, že prednosť majú právne prostriedky ochrany v správnom konaní, resp. v správnom súdnom konaní podľa Správneho súdneho poriadku. Nemožno totiž neodkladným opatrením odnímať účinky rozhodnutiam alebo iným aktom vydaným pri výkone verejnej moci, prípadne meniť ich obsah. Žalovaný dôvodne argumentuje, že v prípade vydania požadovaného neodkladného opatrenia v Civilnom sporovom konaní by bola právomoc správneho súdu negovaná a vydanie jeho rozhodnutia, ktorým by správnej žalobe nevyhovelo, by nevyvolalo žiadne právne ani faktické účinky, pokiaľ by popri ňom existovalo rovnako právoplatné a vykonateľné vyhovujúce neodkladné opatrenie. Uprednostnenie účinkov neodkladného opatrenia by potom de facto znamenalo podriadenie sa správneho súdu civilnému súdu, hoci civilný súd nie je funkčne príslušným vo veci správnej žaloby. Odvolací súd sa stotožnil so žalovaným, že takýto právny stav by bol nežiadúci a umožňoval by neodkladným opatrením obchádzanie preskúmavania zákonnosti správneho aktu v rámci správneho súdnictva. Uprednostnením jedného z prostriedkov ochrany bude zabezpečený aj princíp právnej istoty, podľa ktorého nie je žiadúce, aby popri sebe existovali na určitú právne relevantnú otázku rôzne rozhodnutia pri aplikovaní rovnakej právnej normy.

70. ... odvolací súd dospel k záveru, že ... uprednostniť je potrebné prostriedky právnej ochrany podľa správneho práva pred prostriedkami právnej ochrany podľa Civilného sporového poriadku. So zreteľom na uvedené považoval odvolací súd záver súdu prvej inštancie o potrebe predbežného posúdenia zákonnosti personálneho rozkazu ministra vnútra o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby žalobcu za nesprávny, nakoľko podľa názoru odvolacieho súdu postupom v civilnom sporovom konaní súd prvej inštancie takýmto posúdením zákonnosti rozhodnutia žalovaného vydaného v správnom konaní neprípustne zasiahol do právomoci orgánu verejnej správy, čím by bol oslabený princíp právnej istoty. ... vyslovený právny záver v prejednávanej veci je plne konformný aj so závermi rozhodnutia krajského súdu vydaného v obdobných veciach sp. zn. 8CoPr/15/2023 a 8CoPr/14/2023 vyslovenými v skutkovo a právne obdobných veciach.“ Odvolací súd podporne poukázal na súdne rozhodnutia sp. zn. 6CdoPr/2/2023, II. ÚS 145/2019, I. ÚS 53/2018 a IV. ÚS 13/2020.

2.3. Odvolací súd uzavrel, že

„75. Poskytnutie súdnej ochrany nariadením navrhovaného neodkladného opatrenia tak nespadá pod oblasť právnych vzťahov, ktorým je možné poskytnúť ochranu neodkladným opatrením. S ohľadom na špecifický charakter služobného pomeru príslušníka Policajného zboru by nariadenie neodkladného opatrenia predstavovalo neprípustný zásah, bolo by popretím osobitného verejnoprávneho charakteru služobného pomeru príslušníka Policajného zboru, v rámci ktorého má minister vnútra zverené oprávnenie na vydanie personálneho rozkazu policajtom, ktorým sa realizuje a zabezpečuje plnenie úloh Policajného zboru SR.

76. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobca neosvedčil základné predpoklady odôvodňujúce nariadenie neodkladného opatrenia obmedziť výkon práv žalovaného vyplývajúcich mu voči žalobcovi zo služobného pomeru, z ktorého dôvodu vyhovujúci výrok uznesenia súdu prvej inštancie ... zmenil tak, že návrh v tejto časti zamietol ...

77. Odvolací súd zároveň ... zrušil IV. výrok napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie ... nakoľko zmenou prvého výroku tohto rozhodnutia odvolacím súdom, výrok IV. napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie stratil svoje opodstatnenie, zanikli dôvody jeho vydania (stal sa nadbytočným).“

2.4. V konaní plne procesne úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, a to podľa § 420 písm. f) CSP. V rozsahom obsiahlom dovolaní (na 38 stranách, pozn.), po opise priebehu konania, predovšetkým polemizoval s právnymi závermi odvolacieho súdu, spochybňoval správnosť jeho rozhodnutia, resp. kritizoval prístup odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci. Jadro žalobcových námietok dielčie i súhrnne spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom pri opakovanom tvrdení žalobcu, že v posudzovanej veci došlo k jeho diskriminácii, a že rozhodnutím odvolacieho súdu bol vylúčený zo súdnej ochrany. V tejto súvislosti ďalej namietal nesprávnu interpretáciu zákona (zákona č. 54/2019 Z. z., zákona č. 73/1998 Z. z., zákona č. 365/2004 Z. z.) a arbitrárnu interpretáciu judikatúry Súdneho dvora EÚ a ESĽP. V podstatnom, pre účely dovolania podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že „krajský súd sa pri rozhodovaní adekvátne nevysporiadal s jeho odvolacou argumentáciou, jeho rozhodnutie je neodôvodnené, nepreskúmateľné, arbitrárne, v zjavnom rozpore s princípmi spravodlivého procesu ...“. Vychádzal odvolaciemu súdu, že „... založil takmer celú svoju argumentáciu na doslovne skopírovaných argumentoch z uznesenia ... vydaného iným senátom (sp. zn. 8CoPr/15/2023 a 6CoPr/2/2024, pozn.) ... nereaguje na argumentáciu prvostupňového súdu ... sa odvolací súd vôbec nezaoberal osvedčenými skutkovými okolnosťami z Návrhu ... odvolací súd neuviedol svoje vlastné posúdenie veci ... Takéto odôvodnenie Napadnutého uznesenia je absolútne nepresvedčivé a nepreskúmateľné ... Odvolací súd sa nijakým spôsobom nevyrovnal a nevyvrátil podrobne rozpracovanú právnu argumentáciu prvostupňového súdu ... Odvolací súd svojvoľne a ústavne neudržateľne (ne)vyhodnotil otázku neosvedčenia diskriminačného konania žalovaného voči žalobcovi, v dôsledku čoho je Napadnuté uznesenie v tejto časti nepreskúmateľné ... Odvolací súd na základe arbitrárnych a nepreskúmateľných dôvodov odmietol poskytnúť žalobcovi právnu ochranu, na ktorú má ako chránený oznamovateľ závažnej protispoločenskej činnosti právo, čím naplnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.“

3.1. Žalobca navrhol, aby dovolací súd zmenil odvolacie rozhodnutie tak, že nariadi bližšie určené neodkladné opatrenie, prizná žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu a poučí žalovaného o možnosti podať žalobu proti žalobcovi, ktorou sa bude domáhať určenia, že vydaním personálneho rozkazu ministra vnútra Slovenskej republiky č. 434 z 27. 10. 2023 neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania vo vzťahu k žalobcovi. Alternatívne navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo svojom stanovisku k dovolaniu žalobcu navrhol dovolanie zamietnuť. V podstatnom uviedol, že „civilný súd nemá právomoc rozhodovať v tejto veci ... žalobca má právo na súdnu ochranu jedine podaním riadneho opravného prostriedku (rozkladu) proti personálnemu rozkazu ... a následne podaním správnej žaloby ..., v rámci ktorej môže navrhnúť aj priznanie odkladného účinku správnej žaloby.“ V ďalšom sa stotožnil s právnou argumentáciou odvolacieho súdu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (ods. 2).

8. Dovolací súd považuje za podstatné uviesť, že z obsahu podaného dovolania nepochybne vyplýva (§ 124 ods. 1 CSP), že jadrom žalobcom podaného dovolania je jeho nesúhlas s právnym posúdením veci zo strany odvolacieho súdu (bod 3.). Jeho rozsiahla dovolacia argumentácia, cez prizmu ním prezentovaného právneho stavu, smerovala proti právnym záverom odvolacieho súdu, ktoré podrobil kritike. Podľa jeho názoru - v zhode s právnymi závermi súdu prvej inštancie - malo byť v jeho veci nariadené neodkladné opatrenie tak, ako to požadoval. V tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že právne aspekty posudzovania danej veci zo strany odvolacieho súdu (ktorého rozhodnutie bolo predmetom dovolacieho prieskumu v limitovanom rozsahu ustanovenia § 420 písm. f) CSP) neboli zásadného významu pri skúmaní opodstatnenosti žalobcom namietaných zmätočností podľa § 420 písm. f) CSP, nakoľko

(i) podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu zmätočností v zmysle § 420 písm. f) CSP, resp. prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia,

(ii) prípadné právne posúdenie veci dovolateľom formálne podriadené pod § 420 písm. f) CSP síce môže dovolací súd vecne preskúmať, avšak iba v rozsahu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 CSP („autentické porozumenie dovolateľovi“), ktoré však v okolnostiach danej veci bolo ex lege vylúčené (§ 357 písm. d) a e) v spojení s § 421 ods. 2 CSP) a

(iii) prípadné právne posúdenie veci sa síce môže premietnuť (aj) do porušenia práva na spravodlivý proces, ak právne závery súdu boli celkom zjavne nedôvodné, či arbitrárne, čo však v danej veci nebolo zistené (pozri bod 15).

9. Inštitút neodkladného opatrenia upravuje CSP v § 324 a nasl. ako tzv. osobitný procesný postup, ktorému zodpovedá zjednodušený a zrýchlený postup pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Cieľom inštitútu neodkladného opatrenia je poskytnúť rýchlu ochranu porušeným alebo ohrozeným právam subjektu, ktorý podal návrh na jeho nariadenie, prípadne eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v priebehu konkrétneho civilného sporového konania nastať. Za týmto účelom zákonodarcia zakotvil zjednodušený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Súd spravidla rozhoduje v lehote 30 dní bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Táto krátka zákonná lehota neumožňuje, aby súd vykonal riadne dokazovanie a nariaďoval pojednávanie. Inak postupuje iba vo výnimočných a odôvodnených prípadoch. Riadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. CSP súd nevykonáva a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli v súvislosti s podaným návrhom osvedčené (k tomu sa obdobne vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo 4. augusta 2020 sp. zn. III. ÚS 294/2020).

10. V podstatnom žalobca v súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP namietal, že odvolací súd sa dostatočne nevysporiadal s jeho odvolacou argumentáciou, jeho rozhodnutie je neodôvodnené, nepreskúmateľné, arbitrárne, v zjavnom rozpore s princípmi spravodlivého procesu (bod 3.).

11. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že odvolací súd sa dopustil vady zmätočností v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu, že v konaní došlo k ním tvrdeným vadám zmätočností.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných

procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Žalobcom namietané vady napadnutého odvolacieho rozhodnutia (bod 10.) majú priamu spojitosť predovšetkým s riadnym odôvodnením súdneho rozhodnutia. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii z odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

14. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EŠLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

15. Najvyšší súd uvádza, že odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu nedáva podklad pre tvrdenie dovolateľa, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, resp., že toto rozhodnutie je nepreskúmateľné, či arbitrárne. Dovolaním napádané rozhodnutie totiž primerane dostatočným spôsobom (vzhľadom k osobitostiam konania o nariadení neodkladného opatrenia - pozri bod 9.) uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu v rámci odvolacieho konania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť. Najvyšší súd konštatuje, že argumentácia odvolacieho súdu zodpovedá príslušným ustanoveniam CSP týkajúcim sa predpokladov vydania neodkladného opatrenia pre potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami (§ 325 ods. 1 CSP). Odvolací súd v rozsahu svojich nosných dôvodov uviedol, že v posudzovanej veci nebolo pre účely neodkladného opatrenia

dostatočne presvedčivo osvedčené vydanie personálneho rozkazu žalovaným z dôvodu podania oznámenia o protispoločenskej činnosti žalobcom, teda nebolo možné dostatočne spoľahlivo usúdiť, že zo strany žalovaného došlo k diskriminačnému konaniu, keďže personálny rozkaz bol vydaný z iného dôvodu uvedeného v § 46 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. Vzhľadom k tomu, že oznámenie žalobcu o protispoločenskej činnosti (zákon č. 54/2019 Z. z.) nesmerovalo priamo proti žalovanému, resp. jeho nadriadenému, nepovažoval odvolací súd ani za dostatočne presvedčivé tvrdenie žalobcu o úmysle žalovaného priamo diskriminovať žalobcu z dôvodu podania oznámenia o protispoločenskej činnosti. K samotnému prieskumu zákonnosti personálneho rozkazu (v súvislosti s udelením predchádzajúceho súhlasu Úradu v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 54/2019 Z. z., pozn.) odvolací súd uviedol, že tento je realizovateľný právnymi prostriedkami ochrany v správnom konaní, resp. v správnom súdnom konaní podľa Správneho súdneho poriadku, ktorým smerom žalobca súbežne postupoval. „Nemožno totiž neodkladným opatrením odnímať účinky rozhodnutiam alebo iným individuálnym správnym aktom vydaným pri výkone verejnej moci, prípadne meniť ich obsah.“ Odvolací súd uzavrel, že pokiaľ sa žalobca domáhal ochrany podľa antidiskriminačného zákona, neosvedčil dôvodnosť nároku, ktorému požaduje navrhovaným neodkladným opatrením poskytnúť súdnu ochranu. V tomto ohľade poukázal na viaceré súdne rozhodnutia. Podľa názoru najvyššieho súdu uvedené závery odvolacieho súdu nemožno považovať za celkom zjavne nedôvodné, či arbitrárne o to viac, že žalobcovi zamietnutím jeho návrhu v medziach Civilného sporového poriadku nebol odňatý prístup k súdu, keďže súbežne z jeho iniciatívy prebieha súdny prieskum zákonnosti personálneho rozkazu v rámci správneho súdneho konania. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je teda v odôvodnení primerane vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené v konaní, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zodpovedajúcim zákonu, navyše procesne limitovaným konaním o neodkladnom opatrení. Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné, či arbitrárne).

15.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade s o skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok.

16. K námietke žalobcu o prevzatí (kopírovaní) argumentácie odvolacieho súdu z iného jeho rozhodnutia, v rozsahu potrebnom dovolací súd uvádza, že posudzovaný prípad bol totožný/podobný s ďalšími piatimi prípadmi, v ktorých vystupoval ten istý právny zástupca a bola v podstate tá istá skutková a právna argumentácia. Preto, pokiaľ odvolací súd v tejto veci vychádzal (na čo aj sám poukázal, pozn.) z iných podobných (skutkovo i právne) odvolacích rozhodnutí, nemožno na tom základe založiť dostatočnú intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces.

17. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namietal, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

18. Dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

19. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jeho procesných práv v takej

miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

20. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, najvyšší súd mu však trovy dovolacieho konania nepriznal, lebo mu žiadne nevznikli.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.